

Les eleccions parlamentàries turques celebrades el diumenge 22 de juliol no han suposat cap sorpresa. El partit del primer ministre Erdogan va guanyar de forma aclaparadora. Tot i els recels d'alguns països europeus, és molt possible que la continuïtat en el poder del partit del govern faciliti l'acostament de Turquia cap a la Unió Europea.

Turquia confirma l'opció europeïsta

Tan bon punt es van conèixer els resultats de les eleccions parlamentàries celebrades a Turquia el passat diumenge 22 de juliol, dirigents europeus, dels països àrabs i dels Estats Units es van afanyar a felicitar la victòria de l'AKP, el Partit de la Justícia i el Desenvolupament del primer ministre Recep Tayyip Erdogan. Tot i això, encara continuen els recels d'una part dels mandataris del vell continent —especialment França, que ha mostrat les seves desconfiances obertament en el partit d'Erdogan— davant de la possibilitat que un govern encapçalat per una formació política que abraça l'islam entri al club europeu, tot i que l'AKP es presenta com un homòleg de les democràcies cristianes en versió musulmana. Aquests recels podrien suposar un pal a les rodes del procés d'adhesió de Turquia a Europa, procés que actualment està aturat. Però no es pot oblidar que l'AKP ha estat, precisament, el partit que més ha enarborat la bandera europeïsta i que durant els cinc anys que ha governat el país ha començat a implementar les reformes que li ha demanat la UE.

De fet, el comissari europeu d'Ampliació, Ollie Rehn, en conèixer el resultat de les eleccions va expressar la seva confiança que "després de les eleccions legislatives, Turquia torni a emfatitzar considerablement els esforços reformistes i continuï el camí cap a la UE". Així doncs, el més previsible

és que el procés d'adhesió es reprengui positivament, tot i que durant els propers mesos i anys s'anirà dibuixant l'encaix definitiu.

Agenda parlamentària. El pas previst després de les eleccions és que es constitueixi el Parlament i que els diputats assumeixin la seva nova responsabilitat i escullin la nova presidència de la Gran Assemblea. Aquest procés hauria d'acabar la primera setmana d'agost. Un cop amb l'acta de diputat, el nou hemicicle ha d'encarar alguns dels temes que han fet trontollar la política turca les darreres setmanes. Sembla que el primer tema de l'agenda serà l'elecció d'un nou president de la República.

Precisament, els comicis parlamentaris s'havien de celebrar el mes de novembre, però el primer ministre Recep Tayyip Erdogan va decidir avançar les eleccions al 22 de juliol arran del bloqueig que va provocar el CHP al Parlament el mes d'abril per impedir l'elecció d'Abdullah Gül, de l'AKP, com a nou president. El boicot dels kemalistes de l'oposició i una declaració pública de l'exèrcit donant a entendre que no estaven d'acord amb Gül com a president van motivar Erdogan a avançar com més aviat fos possible les eleccions al Parlament per demostrar el suport popular que té. Ja abans de la victòria del dia 22, l'AKP va guanyar una batalla davant del CHP: el dia 5 de juliol el Tribunal Constitucional avalava la proposta d'Erdogan de canviar el mètode de l'elecció del president de la República i permetre que a partir d'ara sigui per sufragi universal.

Així doncs, la primera tasca del Parlament serà fer una proposta de president perquè sigui ratificat en referèndum. Tenint en compte la nova composició del Parlament, el CHP i el MHP no tindran la capacitat de boicot que van exercir el passat abril, ja que l'AKP juntament amb el diputats kurds enquadrats en el DTP superen els dos terços dels escons. I el DTP ja ha anunciat que farà valer aquests escons per, si cal, donar suport extern al partit del govern i, d'aquesta manera, pressionar perquè es produeixin canvis legislatius que satisfacin, encara que sigui parcialment, les reivindicacions kurdes. També és previsible que l'AKP pugui tenir el suport del DTP per fer els canvis en la Constitució que li

Una victòria més àmplia del que s'esperava

La victòria de l'AKP (Partit de la Justícia i el Desenvolupament) amb un 46,6% dels vots a les eleccions parlamentàries celebrades a Turquia el 22 de juliol; amb un resultat que ha estat superior fins i tot al que preveïen les enquestes més optimistes, confirma la voluntat d'aquest Estat d'aprofundir el camí de reformes iniciat per satisfer la Unió Europea i obre la porta a una solució democràtica per a les reivindicacions del poble kurd gràcies a la constitució d'un grup parlamentari propi dels seus diputats. Qui també ha obtingut bons resultats ha estat la ultradreta turca, que tornarà a ser present a la Gran Assemblea gràcies al suport del 14,29% dels electors al MHP i que podria intentar boicotejar qualsevol mesura democratitzadora de l'Estat. Qui ha sortit més malparat de les eleccions, a més dels partits que no han aconseguit superar la barrera del 10% dels vots exigida, ha estat la principal força opositora, el CHP (Partit Republicà del Poble), que ha entrat en una crisi que possiblement farà caure el seu líder, Deniz Baykal.

Uns seguidors de d'AKP, el partit guanyador de les eleccions turques, sostenen una imatge del primer ministre Erdogan la nit del 22 de juliol a Istanbul.

exigeix la Unió Europea. El que caldrà veure és si el partit del govern decideix acceptar el suport kurd.

La clau dels diputats kurds. En relació a aquests possibles pactes parlamentaris, la mateixa nit electoral, poc després de conèixer els resultats, en declaracions al TEMPS, Halil Aksoy, president del DTP a Istanbul reconeixia que l'AKP ha tret uns resultats superiors als que s'esperaven, però celebrava que igualment el partit del govern "necessitarà suports externs per a les votacions on es requereixin dos terços dels diputats, com és el cas de la reforma de la Constitució o la proposta de nou president. Li serà molt difícil de tenir el suport del CHP i encara més del MHP, per tant, nosaltres tindrem la clau. Això ens permetrà pressionar perquè el canvi constitucional incorpori algunes de les nostres reivindicacions".

La consecució d'un grup parlamentari propi és una fita històrica per al poble kurd. Només havien aconseguit entrar una vegada a la Gran Assemblea d'Ankara. Va ser el 1991, quan un grup

de dirigents del moviment d'alliberament kurd –entre els quals Ahmed Turk i Leyla Zana– van aconseguir acta diputat perquè es van presentar sota el paraigües d'un partit socialdemòcrata turc. Havien optat per aquesta estratègia perquè, des que el 1982 s'havia imposat el llistó del 10% dels vots per entrar al Parlament, encara no l'havien pogut superar. Al cap de poc, però, van ser expulsats de l'hemicicle i empresonats perquè Zana va expressar en llengua kurda la seva voluntat de germanor entre els pobles kurd i turc.

Els anys següents els kurds han intentat superar el llistó, però en no aconseguir-ho enguany van decidir presentar-se com a independents. El resultat els ha estat positiu: 23 escons, als que se'ls sumará Mehmet Ufuk Uras, que es va presentar com a independent per Istanbul però que forma part del partit d'esquerres ÖDP. Les esperances que la població kurda ha dipositat en els candidats kurds és enorme perquè ja que confia que els nous parlamentaris permetin caminar cap a una resolució democràtica i pacífica a la situació que pateix aquest poble.

Emmarcat també dins del conflicte que viu el poble kurd hi ha un dels altres temes que ha centrat la campanya: una possible gran operació contra les bases que té el PKK al Kurdistan sud, dins del territori iraquí. L'exèrcit turc té preparats uns 200.000 soldats a la frontera, així que l'operació no es pot descartar. Però les declaracions pocs dies abans de les eleccions d'Erdogan on proposava una reunió trilateral després del dia 22 entre Turquia, Iraq i els Estats Units mostren que l'AKP vol intentar que de l'assumpte se n'encarreguin els exèrcits destacats a l'Iraq o, si això no és possible, fer el pas amb el beneplàcit del seu aliat nord-americà, que de moment s'hi ha oposat.

El que sembla que han confirmat les urnes és que una bona part dels votants de Turquia discrepen amb les reiterades ingerències de l'exèrcit en la vida política i prefereixen opcions que, com l'AKP, prioritzen esgotar les vies diplomàtiques abans que tancar el país en si mateix.

*Laia Altarriba i Piguillem
Istanbul*